

RENSÄTTRA MEDBORGARDIALOG

Underlagsrapport inför bildande
av Rensättra naturreservat

December 2016

INNEHÅLL

Uppdragsbeskrivning.....	2
Resultat	3
Vilka besvarade enkäten?	3
Hur ofta besöker du området?.....	4
Hur brukar du oftast ta dig hit?	4
Med vilka brukar du besöka Rensättra?	5
Vilka platser brukar du besöka idag?.....	5–7
Mest uppskattat	8–9
Önskade servicefunktioner	9
Önskade aktiviteter	10
Önskemål om förbättringar	11
Sammanfattning.....	12
Bilaga 1.frågeenkät	13–14

FÖRORD

Nacka kommun planerar reservatsbildning av området i och kring Rensättra, Sågsjön och dess utlopp via Näckdjupet. Det första steget i processen är att samla in underlag som ska ligga till grund för beslut. Ett viktigt underlag är vad Nackaborna tycker, hur området används idag och hur man vill att det ska användas i framtiden. För att samla in den kunskapen har kommunen genomfört en medborgardag.

Rensättradagen gick av stapeln den 11 september 2016. En dag med strålande sol. Arrangemanget besöktes av fler än 300 personer i alla åldrar. Många besökare bodde i närområdet eller inom en radie av två km. Nacka kommun bjöd på korvgrillning, kaffe med kaka och 'gissa trädet- tävling'. Flera volontärer förgyllde dagen, Rensättra ryttaförening ledde ponnyridning för de yngre besökarna och Boo Miljö- och naturvänner och Nacka Naturskyddsförening genomförde en uppskattad naturguidning i närområdet. Under dagen fanns representanter från Nacka kommun på plats för att svara på frågor angående den framtida reservatsbildningen.

Nacka kommun vill tacka alla som kom och gjorde Rensättradagen möjlig. Särskilt tack till Boo Miljö- och naturvänner och Nacka Naturskyddsförening som höll i en fantastiskt givande naturguidning, samt Rensättra ryttaförening som bjöd på ponnyridning. Och extra tack till alla besökare!

Uppdragsbeskrivning

Kommunen mötte medborgarna på plats i Rensättra för en öppen dialog. För att dokumentera medborgarnas åsikter fick medborgarna även fylla i en enkät. Totalt samlades 102 enkäter in. Denna rapport redovisar resultatet av enkäten.

Inbjudan till Rensättradagen gick ut till medborgarna på flera olika sätt. Information lades upp på Nacka kommuns hemsida på Facebook och Instagram. Annonser sattes in i lokaltidningar, Nacka- Värmdöposten samt i Mitt i Nacka. Affischer och flygblad sattes upp i närområdet samt på kommunens bibliotek.

Rensättradagen genomfördes av Nacka kommun med hjälp av volontärer från Rensättra ryttaförening, Boo Miljö- och naturvänner och Nacka Naturskyddsförening.

Vi landskap har på uppdrag av Park- och naturenheten, Nacka kommun, organiserat dagen medverkat på plats, samt sammanställt rapporten.

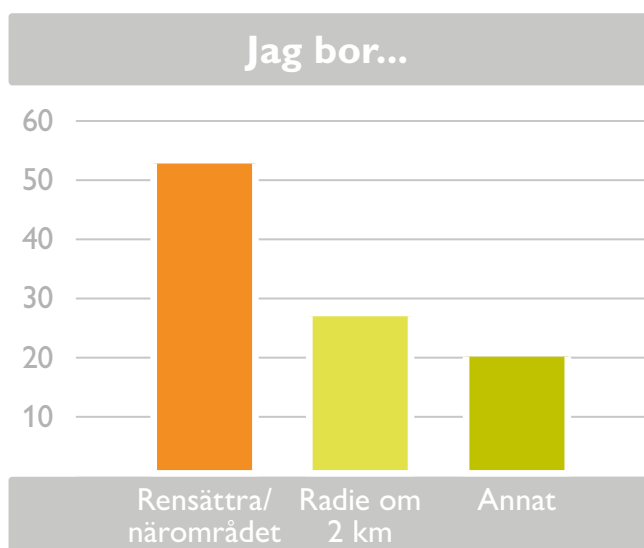
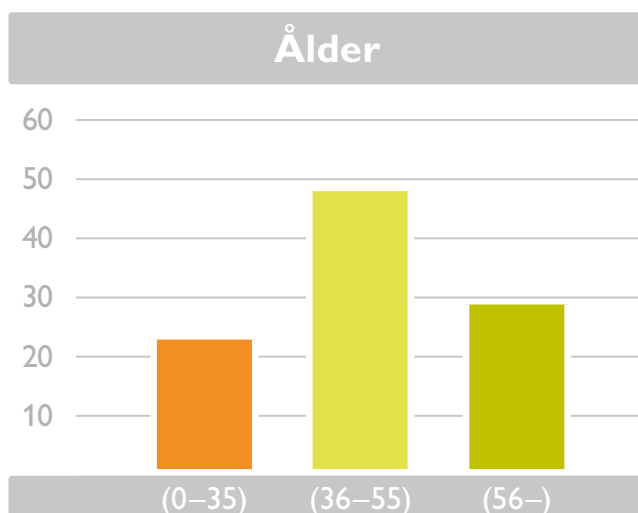
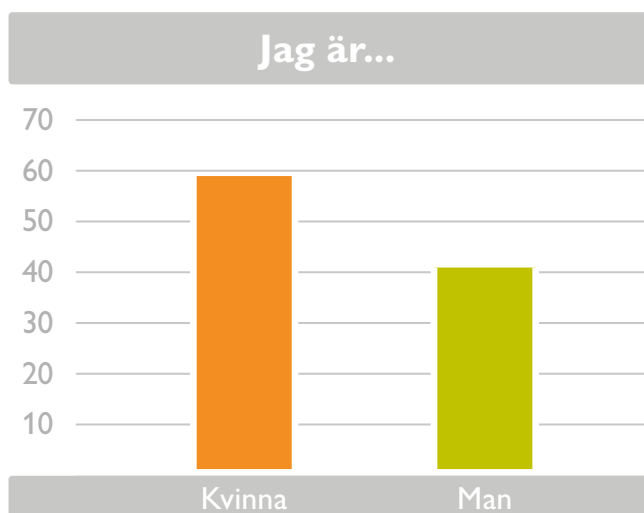
RESULTAT

Här beskrivs resultatet av frågeenkäten (se bilaga 1) som delades ut under medborgardagen. Den bestod av 16 frågor med både slutna och öppna svar. Det tog cirka 10 minuter att besvara enkäten. En del frågor är envalsfrågor medan andra frågor är flervalsfrågor, därför varierar antalet svar.

Vilka besvarade enkäten?

Medborgarna var mycket intresserade och lade stort engagemang vid att svara på enkäten. Totalt samlades 102 enkäter in. Ofta svarade sällskap på enkäten tillsammans. Exempelvis svarade en vuxen i en familj på fyra. De flesta som besöker området idag är närboende.

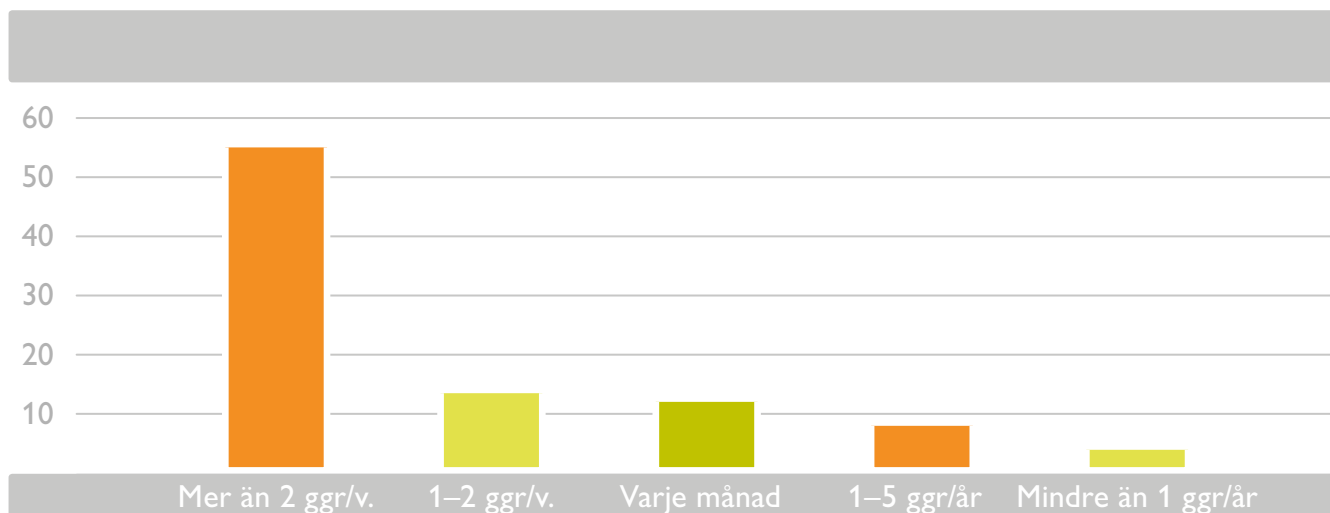
Figur 1: Demografisk översikt.

Hur ofta besöker du området?

De flesta som besvarade enkäten är flitiga besökare, och majoriteten besöker området lika ofta oavsett årstid. Detta stämmer väl överens med att området nyttjas för närrekreation till den dagliga utevistelsen exempelvis hundrastning, promenad efter arbete och lek efter skola.

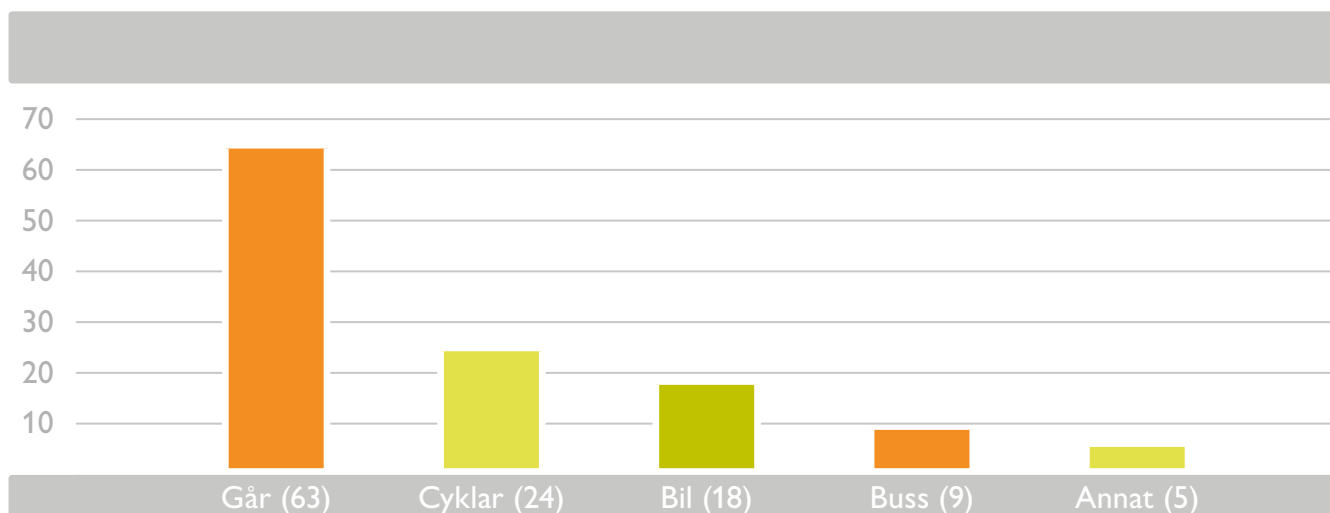
Figur 2: Besöksfrekvens.

Hur brukar du oftast ta dig hit?

Mer än sextio procent av de som besöker Rensättra tar sig dit till fots, vilket stämmer väl överens med att de flesta som besvarat enkäten bor i närområdet.

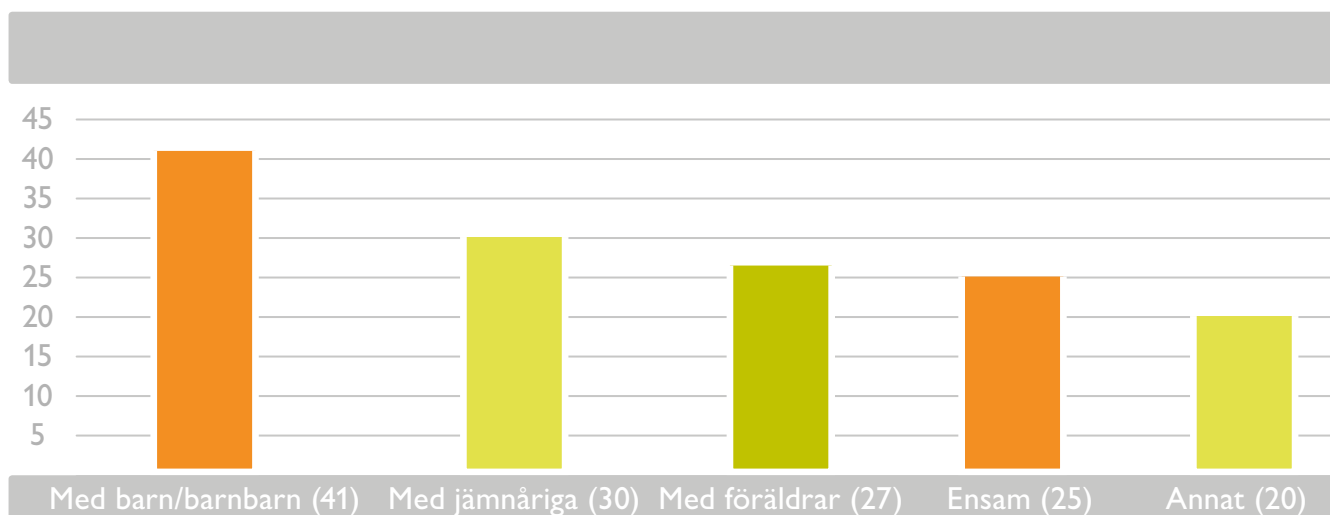
Figur 3: Transportmedel (flervalfråga).

Med vilka brukar du besöka Rensättra?

Medborgarna besöker området både i grupp och ensamma. Svartalternativet 'Annat' inkluderar aktiviteter som motion, hundpromenad och ridning.

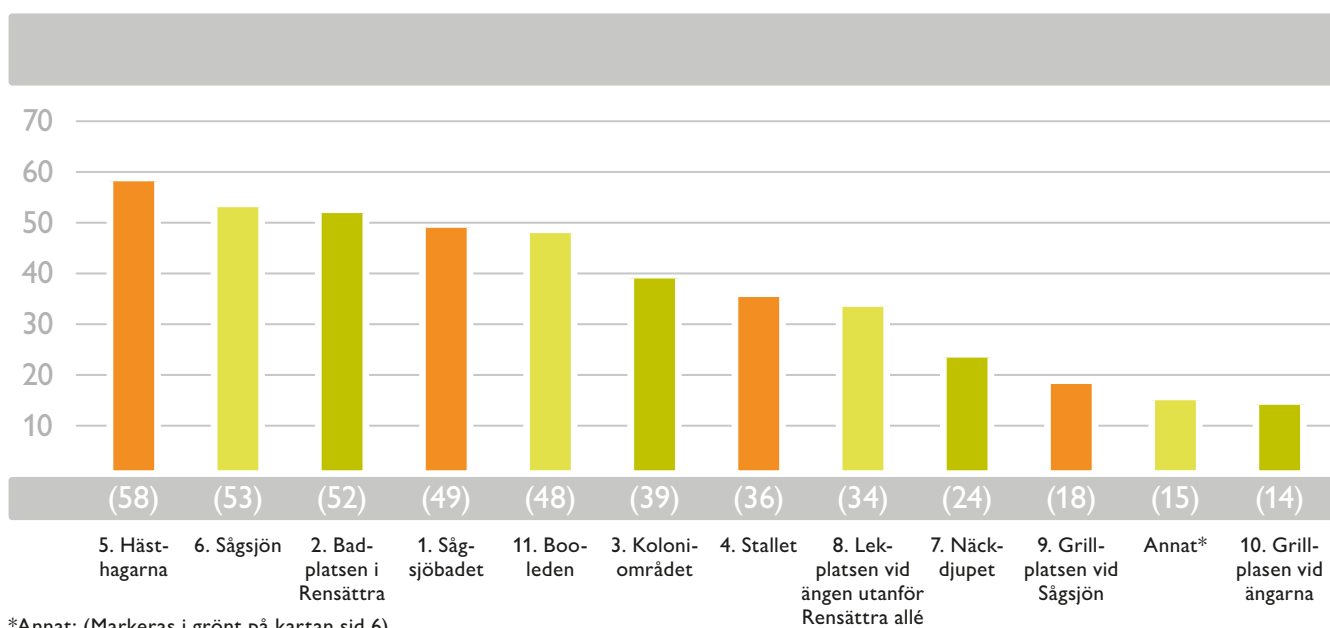
Figur 4. Besöksällskap (flervalsfråga).

Vilka platser brukar du besöka idag?

Resultatet visar att området idag är ett utpräglat närrecreationsområde. Hela området nyttjas frekvent och kontinuerligt och de flesta går eller cyklar. Medborgarna rör sig genom området på väg till jobb/skola/aktiviteter och många använder området för rekreation såsom träning, hundrastning och lek.

Figur 5. Favoritplatser.

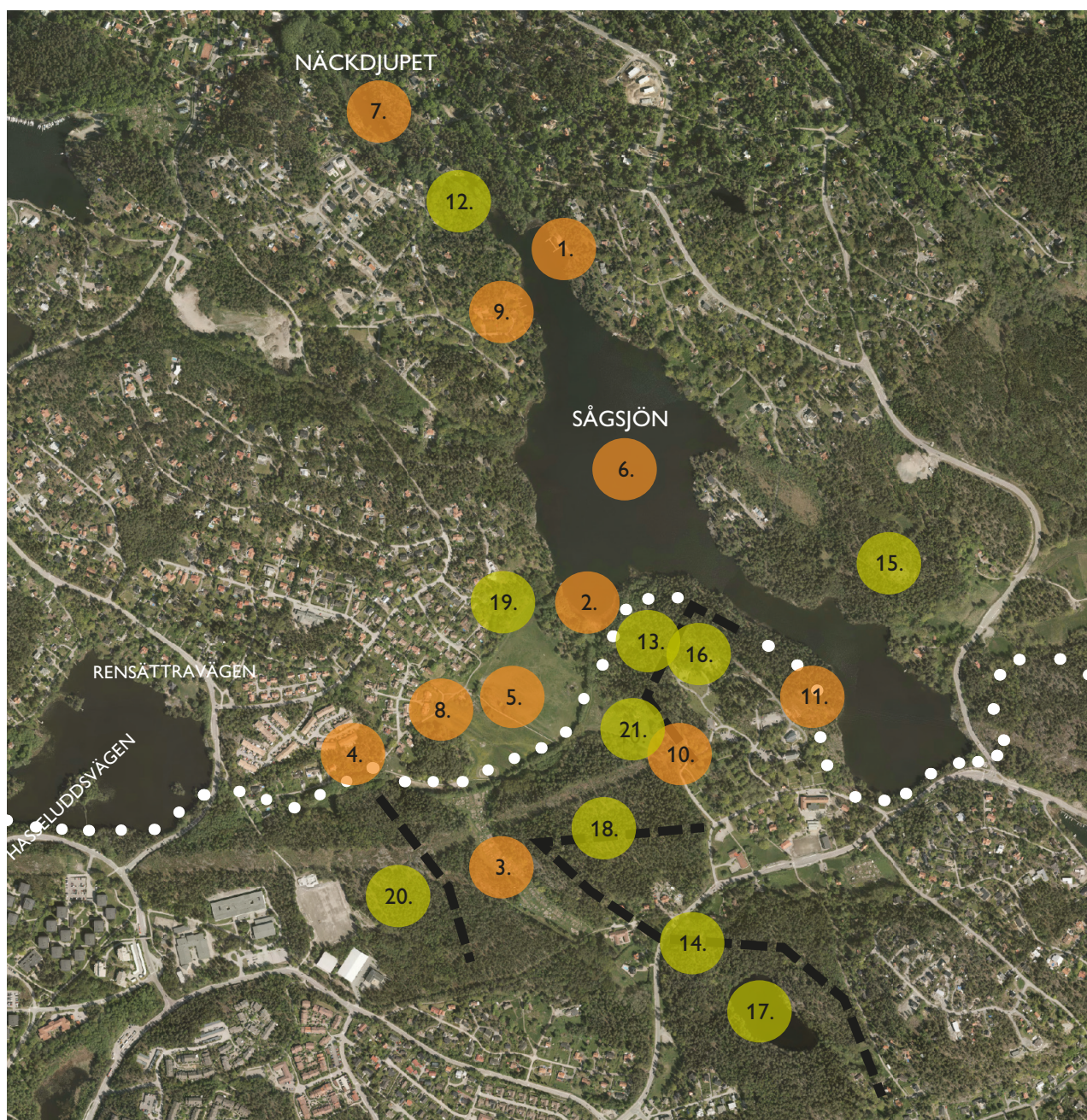

*Annat: (Markeras i grönt på kartan sid 6)

Det finns inget specifikt mönster över målpunkter som besöks mer än andra. Hela området nyttjas. Fler förslag framkom utöver de målpunkter enkäten gav, såsom Ulf Lundells runsten, utsiktsplatsen vid Prästknallen, orienteringskontroller, 'berget', abborrträsket samt historiska lämningar som rester från en skvaltkvarn, gravar från tusentalet och en medeltida väg. De nytillkomna förslagen markeras i grönt på kartan.

Figur 6 Målpunkter.

1-11= Enkätalternativ. 12-20= *Annat (Nyttillkomna förslag)

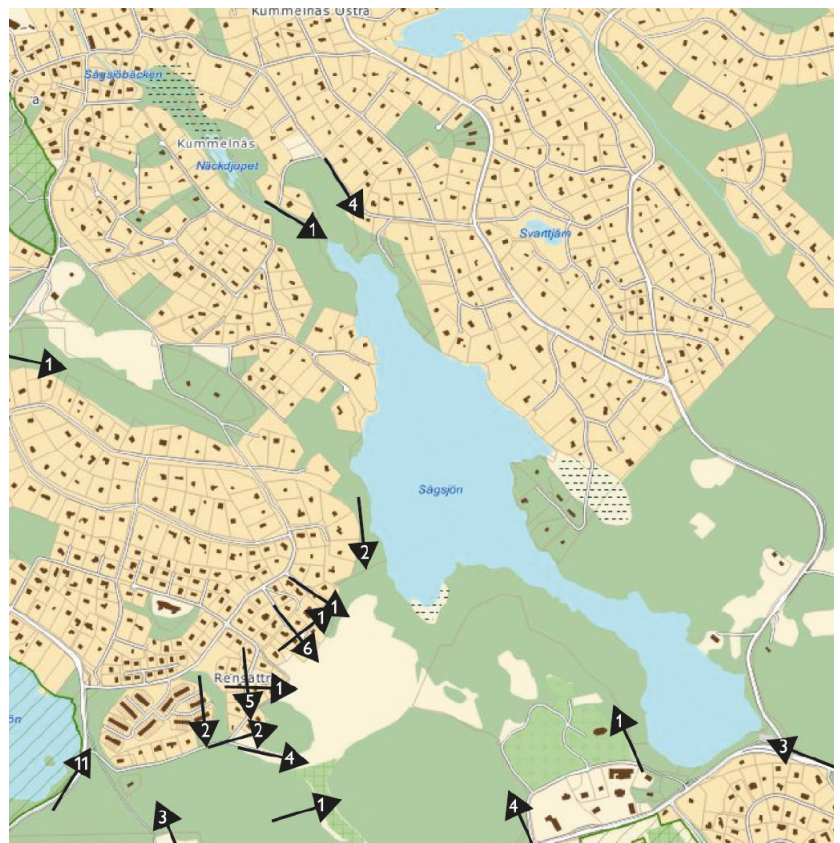
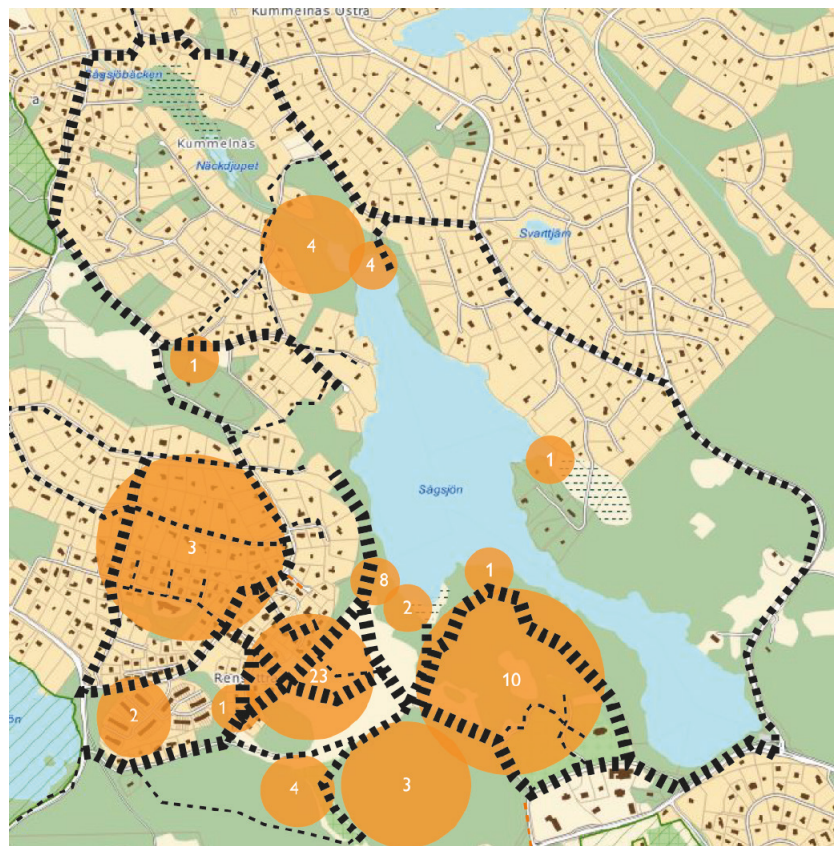
- 1 Sågsjöbadet. 2 Badplatsen i Rensättra. 3 Koloniområdet. 4 Stallet. 5 Hästhagarna. 6 Sågsjön. 7 Näckdjupet.
- 8 Lekplatsen vid ången utanför Rensättra allé. 9 Grillplatsen vid Sågsjön. 10 Grillplatsen vid ångarna.
- 11 Boo-leden (markeras som vit prickad linje) 12 Rester av en skvaltkvarn. 13 gravar från tusentalet.
- 14 Skog med kontroller Friska Nacka (Järla ok) (markeras som svart streckad linje). 15 Prästknallen utsiktsplats.
- 16 Skog att promenera i. 17 Abborrträsk. 18 Berget. 19 Pulkabackarna. 20 Medeltida väg. 21. Ulf Lundells runsten.

Figur 7. Entréer, rörelsemönster och områden.

De flesta rör sig in i området från sydväst. Många kommer från Hasseluddsvägen, medan den allra största delen tar sig in från Rensättra allé och mindre gator från bostadsområdet Rensättra. Populärast är området söder om Rensättra allé, vid lekplatsen och ängarna där hästarna betar. Skogsområdet/ängarna vid vattnet och ner mot pulkabackarna och Rensättra badplats är viktig för många. Vägar och stigar som används är speciellt Boo-leden och fortsättningen på leden runt Sågsjön. Stigarna över ängarna och inne i Rensättra bostadsområde är viktiga stråk.

Områden som besöks i Rensättra markeras med cirkel, siffran på cirkeln indikerar det antal personer som använder det området in i Rensättra. De vägar/stigar som används i området är markerade med streckad linje. De feta linjerna är de vägar som används av flest personer.

Entréer markerade med pilar. Siffran på pilen indikerar det antal personer som använder den entrén in i Rensättra.

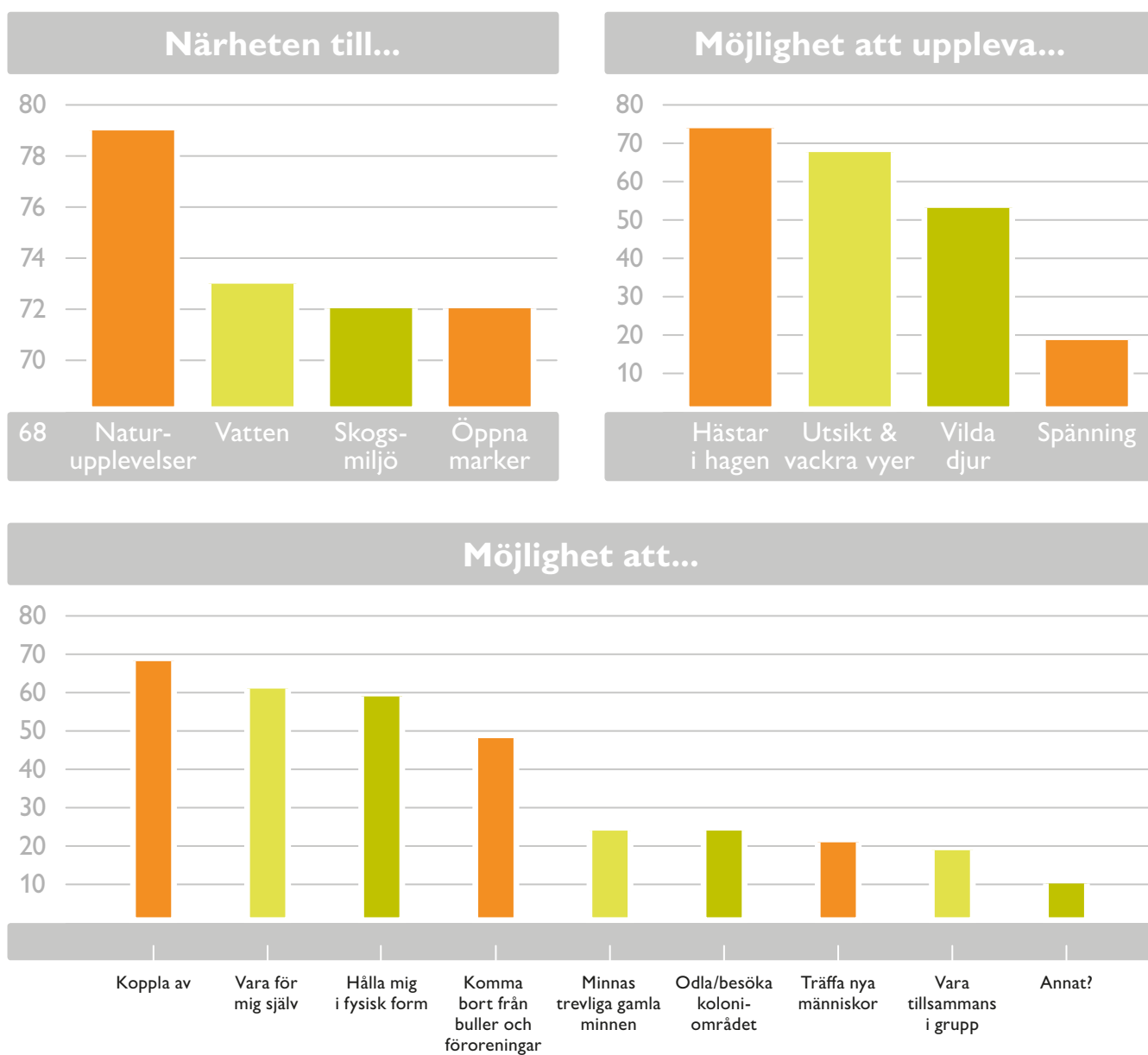

Mest uppskattat

Medborgarna uppskattar mest värden som vatten, skogsmiljö, öppna marker och naturupplevelser. Möjlighet till att uppleva hästar i hagen, utsikt och vackra vyer samt vilda djur är viktiga. Viktigast för medborgarna är att kunna koppla av och vara för sig själv, samt att motionera. Lugn och ro, och att komma bort från buller och föroreningar är andra viktiga anledningar till att vistas i området.

Aktiviteter relaterade till hästarna lockar många, liksom lek och bad för barnen och motionsmöjligheter. Området är populärt för hundpromenader och vissa lyfter fram att de gärna har hunden lös och önskar tydlighet kring var det kommer att vara tillåtet i framtiden. Flera skriver också om den goda stämningen och att man möter många glada människor i Rensättra.

Figur 8. Värden som uppskattas.

När besökarna fick sätta egna ord på det som de tycker mest om i området så nämns särskilt lugnet, naturen och de vackra öppna landskapen med hästarna.

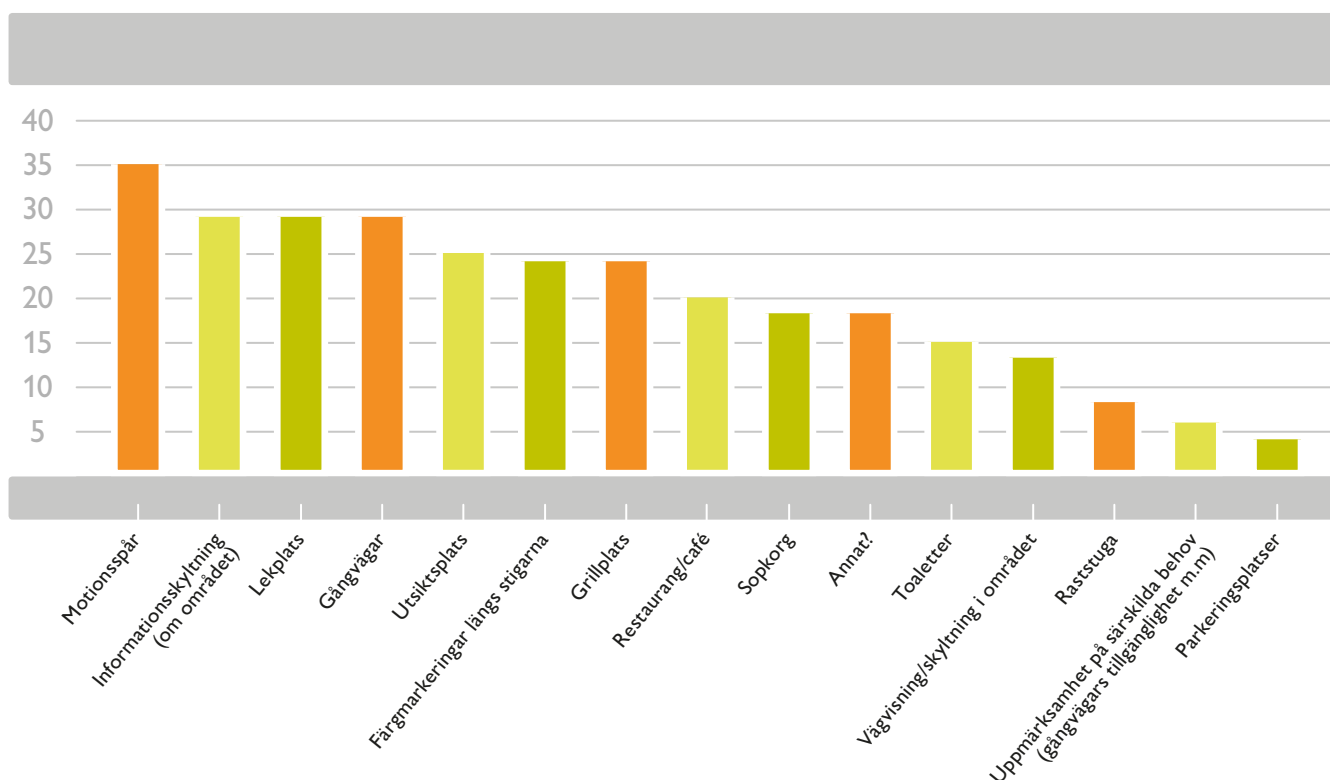
Figur 9 Värden som uppskattas.

Önskade servicefunktioner

Motionsspår och gångvägar står högt på medborgarnas önskelista. Även informationsskyltar och kartor över området är efterfrågade funktioner. I kommentarerna kan man även se ett intresse för bättre ridbanor/ridstigar, bättre belysning, modernare lekplats och ett utegym.

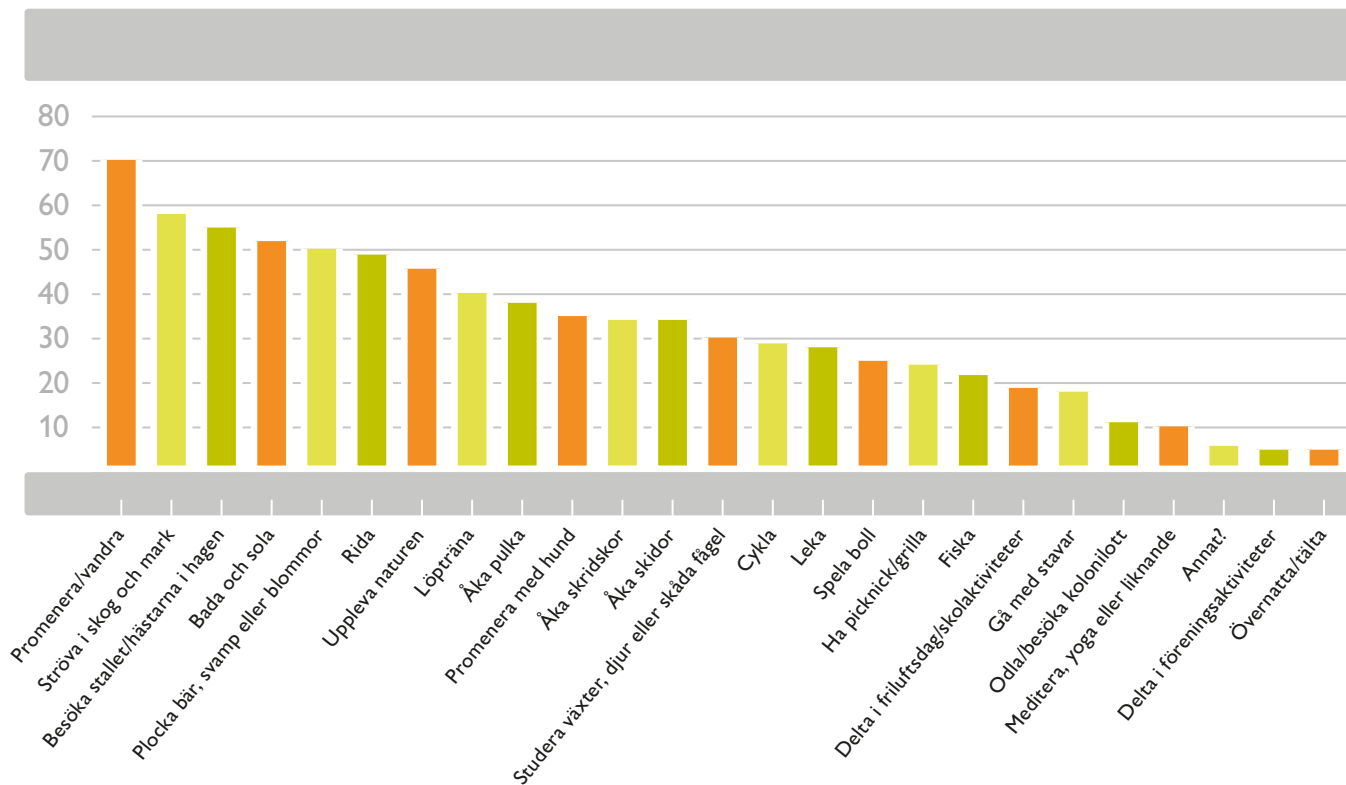
Figur 10. Önskade servicefunktioner.

Önskade aktiviteter

De populäraste aktiviteterna är att promenera/vandra i skog och mark, besöka stallet/hästarna i hagen samt bada och sola. Många svarande har kryssat i flera aktiviteter, så det är vanligt att nyttja området för många olika syften.

Figur 11. Önskade aktiviteter.

Guidning genomfördes av Boo miljö- och naturvänner.
Foto: Liselott Eriksson

En tävling genomfördes där medborgarna gissade olika trädslag.
Foto: Marie Vikström

Önskemål om förbättringar

När det gäller önskemål om förbättringar nämner många att badplatsen kunde vara bättre underhållen och mindre skuggig samt att gångvägarna ibland blir leriga och mörka. Förbättrad belysning och skyltning, samt fler bänkar, sopkorgar och kartor önskas, liksom fler lekplatser och hundrastgård.

Figur 12 Önskade förbättringar.

På frågan om det finns någon anledning till att man inte skulle vilja besöka området i framtiden svarar majoriteten 'nej', men några uttrycker oro för att området ska bebyggas och exploateras alltför omfattande.

Figur 13 Orsaker till färre återbesök.

Sammanfattningsvis var de som fyllde i enkäten nöjda med Rensättraområdet och vill bevara det som det är, med mindre förändringar. Bättre underhåll av den befintliga miljön samt en del extra funktioner. Många av förbättringarna man vill ha är viktiga förbättringar för rekreation, träning, och vandring.

SAMMANFATTNING

Att genomföra Rensättradagen visade sig vara ett bra sätt för dialog med medborgarna och för att få ta del av deras åsikter och synpunkter. Många medborgare tog sig tid att besöka Rensättradagen och visade att de uppskattade arrangemanget. De var mycket intresserade och lade stort engagemang vid att svara på enkäten. Antalet besökande beräknas till cirka 300 personer och totalt samlades 102 enkäter in.

Det stora antalet som deltog på aktiviteter som grillning, ponnyridning och guidning visar att information om aktiviteter och att i ordning ställande av anläggningar gör att människor lockas till utevistelse och friluftsliv.

Då medborgardagen genomfördes under en helgdag har inte skolor och förskolors nyttjande följts upp. Detta bör följas upp på annat sätt. Det var väldigt få besökare som uppgav att det har funktionsnedsättning. Det innebär inte att det inte finns önskemål om att tillgängliggöra området snarare att det är viktigt att vissa delar tillgängliggörs så att personer med olika funktionsvariationer har möjlighet att besöka området.

Resultatet visar att området idag är ett utpräglad närreklamationsområde och det finns inget specifikt mönster över målpunkter som besöks. Medborgarna rör sig genom området dagligen

på väg till jobb/skola/aktiviteter, och använder även området för rekreation och träning. Andra aktiviteter är hundpromenad och ridning. Aktiviteter relaterade till hästarna lockar många, liksom lek och bad för barnen och motionsmöjligheter.

Medborgarna uppskattar mest värden som vatten, skogsmiljö, öppna marker och naturupplevelser. Möjlighet till att uppleva hästar i hagen, utsikt och vackra vyer samt vilda djur är viktiga. Viktigast för medborgarna är att kunna koppla av och vara för sig själv, samt att motionera. Flera skriver också om den goda stämningen och att man möter många glada människor i Rensättra. De flesta rör sig in i området från sydväst.

När det gäller önskemål om förbättringar nämner många att badplatsen kunde vara bättre underhållen och mindre skuggig samt att gångvägarna ibland blir leriga och mörka. Förbättrad belysning och skyltning, samt fler bänkar, sopkorgar och kartor önskas, liksom fler lekplatser och hundrastgård.

Sammanfattningsvis var de som fyllde i enkäten nöjda med Rensättraområdet och vill bevara det som det är, med mindre förändringar. Bättre underhåll av den befintliga miljön samt en del extra funktioner. Många av förbättringarna man vill ha är viktiga förbättringar för rekreation, träning, och vandring.

Rensättradagen lockade över 300 medborgare.
Foto: Åsa Wilke

Medborgarna hade möjlighet att träffa politiker och kommunens tjänstemän för att diskutera det framtida naturreservatet.
Foto: Marie Vikström

Ponnyridning lockade många barnfamiljer.
Foto: Liselott Eriksson

BILAGA 1 • FRÅGEE NKÄT

Medborgarenkät inför bildande av Rensättra naturreservat

Nacka kommun planerar reservatsbildning av området i och kring Rensättra, Sågsjön och dess utlopp via Näckdjupet. Inför bildandet av naturreservatet vill vi veta vad DU tycker. Din upplevelse och din röst är viktig. Tack för ditt bidrag och ditt engagemang.

Vem är du? Kryssa för det alternativ som stämmer in på dig.

Jag är: kvinna man jag identifierar mig inte som man eller kvinna
Ålder: 0-15 16-25 26-35 36-45 46-55 56-65 66-
Jag bor: Boo Ormingelandet Velamsund Kummelnäs Björknäs Skuru
Nacka Älta Fisksättra Saltsjöbaden Rensättra/närområdet annat .....

Rensättra idag

(kryssa för det som stämmer för dig, flera alternativ är möjliga)

Hur ofta brukar du besöka Rensättra idag?

	Mer än 2 ggr vecka	1-2 ggr/vecka	varje månad	1-5 ggr per år	mindre än 1 ggr per år
Vår	☐	☐	☐	☐	☐
Sommar	☐	☐	☐	☐	☐
Höst	☐	☐	☐	☐	☐
Vinter	☐	☐	☐	☐	☐

Hur brukar du oftast ta dig hit?

Går cyklar bil buss annat .....

Med vilka brukar du besöka Rensättra?

Med jämnåriga med föräldrar med barn/barnbarn ensam annat .....

Har du en funktionsnedsättning?

ja nej

Vilka platser brukar du besöka i området idag?

1. Sågsjöbadet 2. badplatsen i Rensättra 3. koloniområdet 4. stallet
5. hästgarna 6. Sågsjön 7. Näckdjupet 8. lekplatsen vid ängen utanför Rensättra allé
9. grillplatsen vid Sågsjön 10. grillplatsen vid ängarna 11. Boo-leden

Annat? Markera på kartan och beskriv vad som finns på platsen.....

(Se karta sid. 6)

Hur brukar du röra dig i området idag? Vänligen markera på kartan.

1. Vilken väg/vilka vägar tar du dig oftast in i området? (markera med pil)
2. Vilket område besöker du oftast i Rensättra? (markera med cirkel)
3. Vilka vägar/stigar använder du i området? (fyll i på kartan)

(Se karta sid. 7)

Rensättra i framtiden

(kryssa för det som stämmer för dig, flera alternativ är möjliga)

Vilka värden i Rensättra skulle vara värdefulla för dig i framtiden?

närheten till: vatten skogsmiljö öppna marker naturupplevelser
möjlighet att uppleva: vilda djur hästar i hagen utsikt och vackra vyer spänning
möjlighet att: vara för mig själv koppla av träffa nya människor vara tillsammans i grupp
hålla mig i fysisk form minnas trevliga gamla minnen odla/besöka koloniområdet
komma bort från buller och föroreningar Annat? Vänligen berätta.....

Vad önskar du att det fanns för servicefunktioner och anläggningar i området i framtiden?

restaurang/café toaletter parkeringsplatser vägvisning/skyltning till området
informationsskyltning (om området) färgmarkering längs stigarna gångvägar motionsspår
raststuga lekplats utsiktsplats grillplats sopkorg
uppmärksamhet på särskilda behov (gångvägars tillgänglighet m.m) Annat? Vänligen berätta.....

Vad önskar du utföra för aktiviteter i området i framtiden?

Promenera/vandra promenera med hund ströva i skog och mark gå med stavar löpträna
cykla ha picknick/grilla bada och sola meditera, yoga eller liknande
delta i föreningsaktiviteter delta i friluftsdag/skolaktiviteter leka uppleva naturen fiska
studera växter, djur eller skåda fågel plocka bär, svamp eller blommor besöka stallet/hästarna i hagen
rida åka skridskor åka skidor åka pulka spela boll odla/besöka kolonilott
övernatta/tälta Annat? Vänligen berätta .....

Om du har mer att berätta?

Det här uppskattar jag mest i området: .....

.....

Det här kan förbättras i området: .....

.....

Finns det någon anledning till att du inte skulle vilja besöka Rensättra i framtiden? .....

.....

